

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 21090001

Ákvörðun nr. 39/2022

Þann 12. maí 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 39/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] lögmanni f.h. [REDACTED] dags. 30. ágúst sl. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við birtingu lögreglu á ljósmyndum af [REDACTED] í helstu fjölmiðlum landsins að [REDACTED] Fram kemur að samkvæmt upplýsingum lögmanns varðar rannsókn málsins ætlað brot gegn 217. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sem á að hafa verið framið á [REDACTED] á vegum [REDACTED] í [REDACTED] 2019. Myndbirting sem þessi hafi verið til þess fallin að valda umbjóðanda hans verulegu tjóni og álitshnekki og með henni hafi rannsakendur málsins með henni brotið gróflega gegn jafnræðisreglunni sbr. 65. gr. stjórnarskrárinnar og meðalhófsreglunni sbr. m.a. 3. mgr. 53. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála. Athugasemdir eru einnig gerðar við að framangreind aðferð hafi verið notuð til að bera kennsl á [REDACTED] þar sem lögmanni hans er ekki kunnugt um að álíka aðferðum hafi verið beitt áður til að upplýsa ætluð brot gegn 217. alm. hgl.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu með bréfi þann 7. september 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi þann 13. október 2021. Í meðfylgjandi bréfi kemur fram að talið var nauðsynlegt að óska eftir aðstoð almennings við að bera kennsl á meintan [REDACTED] sem lá undir grun um að hafa framið [REDACTED] Vægari úrræði höfðu engu skilað og var ákvörðun tekin í kjölfarið um að birta mynd af [REDACTED] í fjölmiðlum. Fram kemur einnig að myndbirtingin hafi verið í samræmi við hlutverk lögreglu sbr. 2. mgr. 1. gr. lögreglulaga og 41. gr. sömu laga þar sem fram kemur að lögreglu er heimilt að miðla persónuupplýsingum að því marki sem telst nauðsynlegt vegna starfsemi og hlutverks hennar. Við myndbirtinguna hafi verið gætt að verklagsreglum um samskipti við fjölmiðla sem og meginreglum laga um meðferð persónuupplýsinga í löggæslutilgangi.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu greinir hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kærur vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lítur að starfsaðferðum lögreglu.

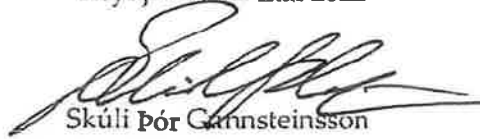
Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu. Með hliðsjón af því hvernig málsvikur var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. lögreglulaga nr. 90/1996. Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED]
[REDACTED]

Reykjavík, 12. maí 2022

Skúli Þór Gunnsteinsson

formaður

Kristín Edwald
Kristín Edwald

Þorbjörg L. Jónsdóttir